

Nytt bildstöd ska lära dyslektiker språkljud

"Vissa pedagoger har uttryckt skepsis mot vårt material, de tycker att vi går en omväg till läsningen via bilder", säger Helena Borges på Dyslexiförbundet och förklarar varför hon inte håller med om det.

LÄROMEDEL Låt dyslektiker lära sig språkljuden genom bilder och berättelser. Det anser Dyslexiförbundet som lanserar ett eget läromedel.

PÅHL RUIN
29 APR 2021

Det finns inga genvägar, barn med läs- och skrivsvårigheter måste lära sig att ljuda bokstäver, konstaterar forskarna. Men skulle ljudningen kunna kombineras med bilder?

- I vårt material är språkljudet för "v" vasen Vera, en mycket tjusig vas, säger initiativtagaren och dyslektikern Helena Borges som tillsammans med illustratören Carina Söe Knudsen har tagit fram läromedlet "Plugga med bilder".

"Dåliga på att minnas ljud"

Lanseringen sker först i juni, men på Dyslexiförbundets hemsida kan man se en timmes föreläsning av Helena Borges där hon bland annat exemplifierar med just Vera: en vas med viol i håret, röda läppar, långa ögonfransar och pärlhalsband.

- Vi dyslektiker är dåliga på att minnas ljud, men vi är ofta väldigt bra på att minnas bilder.

Dyslektiker blir lätt förvirrade av att bokstäver uttalas på ett visst sätt när man rabblar alfabetet - och på ett annat sätt när de är en del av ett ord. Att "ess o ell" är bokstaveringen för "sol" blir bara obegripligt, bättre då att helt fokusera på språkljuden med hjälp av bilderna, menar Helena Borges.

- Om man sedan också kopplar en hel berättelse till bilderna blir det ännu lättare för barnen att komma ihåg. Vera är till exempel en vas som älskar att gå på kalas.

"Skapar engagemang"

Läromedlet har byggt upp en hel värld av ljudbilder och bokstäver som hör hemma i olika hus på en kuperad "alfabetsö".

– Barnen som har provat materialet har varit mycket positiva. Bildsystemet fungerar och skapar engagemang.

Pedagogerna i projektgruppen är också positiva, ett 20-tal lärare och specialpedagoger i årskurs ett och förskoleklass har använt det på försök i både helklass och i mindre grupper.

– Flera har uppskattat att det går att använda för alla elever, även för de som inte har läs- och skrivsvårigheter. Vi har även testat materialet på 3-5-åringar och de har varit eld och lågor!

Helena Borges besvärar än idag av sin egen dyslexi, hon har vissa problem med stavning trots ett långt yrkesliv som akademiker. Men det som fick henne att vilja utveckla ett nytt läromedel var hennes dyslektiska sons problem i skolan.

– Tänk att vi år 2021 fortfarande har så stora brister i undervisningen av barn med läs- och skrivsvårigheter, att så många barn behöver känner sig dumma och misslyckade i skolan!

Svårare med automatisering

Hon saknar riktigt bra metoder och verktyg för att automatisera kunskap, ett måste för dyslektiker som ofta har svårare att få minnen att fastna i långtidsminnet och inte bara passera arbetsminnet.

– Min sons lärare säger: "det är så konstigt, han kunde det igår men idag har han glömt det". Det var en lättnad när jag kom i kontakt med forskning som visar att barn med dyslexi har svårare med automatisering.

Arbetet med läromedlet har pågått ett par år, men det var inte alldeles lätt att hitta externa medel. Till sist gick Arvsfonden in och finansierade projektet i tre år.

– Vissa pedagoger har uttryckt skepsis mot vårt material, de tycker att vi går en omväg till läsningen via bilder.

Gör ni inte det då?

– Nej, och jag tror att kritiken delvis beror på ett missförstånd: våra figurer är inte bokstäver, det är språkljud, och därmed har vi skapat ett material som kan utgöra ett komplement när man jobbar med ljudning.

När är eleverna mogna att släppa bilderna och börja läsa med flyt?

– Vår tanke är att de aldrig ska släppa bilderna, de blir automatiserade och en stomme för språket. Men målgruppen för läromedlet är 3–9-åringar.

Projektet innefattar också en referensgrupp med representanter från Specialpedagogiska skolmyndigheten samt en forskare och en logoped. Den aktuella forskaren, Martina Hedenius vid Uppsala universitet, kan av personliga skäl bara ge en kort kommentar om projektet via sms:

– De är en spännande idé och det är möjligt att materialet kan vara till hjälp i undervisningen. Men det vet vi först efter en utvärdering.

LÄS ÄVEN

[Debatt: Att lära sig klockan kan vara nästan omöjligt för en dyslektiker](#)

[Debatt: Antistressleksaker med motsatt effekt](#)

[Anna la undan matteboken – och höjde resultat](#)

[Tips: Så lär du barnen klockan](#)

Taggar: [Läromedel](#)